

Sygn. akt **III AUa 1785/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marta Sawińska

Sędziowie: SSA Jolanta Cierpiał

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)

Protokolant: st.sekr.sąd. Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2015 r. w Poznaniu

sprawy **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 4 lipca 2014 r. sygn. akt VIII U 2422/13

1. Oddala apelację;
2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Marta Sawińska	SSA Jolanta Cierpiał
-------------------------------------	--------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 kwietnia 2013r., znak (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w P., odmówił **M. K.** prawa do świadczenia emerytalnego wobec niespełnienia warunków wymaganych do jego przyznania, tj. nieposiadania na dzień 1 stycznia 1999 r., co najmniej 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Od powyższej decyzji odwołał się M. K., wnosząc o przyznanie emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy nie zaliczył mu, jako pracy w szczególnych warunkach, okresu pracy na stanowisku traktorzysty i kierowcy samochodowego (6 września 1974r. – 30 lipca 1979r.) oraz wykonywania służby wojskowej (27 października 1975r. – 15 października 1977r.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2014r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie sygn. akt VIII U 2422/13 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 24 kwietnia 2013 r.

U podstaw powołanego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

M. K. (...) lat ukończył w dniu (...) r. Wniosek o przyznanie emerytury w obniżonym wieku złożył w dniu 25.03.2013 r. Odwołujący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W okresie od dnia 24 kwietnia 1969r. do dnia 7 września 1970r. odwołujący pracował w gospodarstwie rolnym rodziców.

Od dnia 8 września 1970 r. do dnia 12 maja 1971r. odwołujący pracował jako murarz w (...)Przedsiębiorstwie (...).

Od dnia 13 maja 1971 r. do dnia 1 października 1972r. pracował jako murarz w (...) w M..

Dnia 6 września 1974 r. M. K. został przyjęty do pracy w Zakładzie (...) przy (...) Fabrykach (...) w O., z siedzibą w T., na stanowisko kierowcy ciągnika. Odwołujący przewoził towary z rampy kolejowej na teren zakładu pracy i z powrotem, a także elementy do produkcji lub gotowe produkty z zakładów meblowych w R., S., C. i O.. Pracował w ten sposób stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym okresie w zakładzie pracy do transportu używano samochodu marki Ż. i traktora.

W okresie od 27 października 1975 r. do 15 października 1977 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Po odbyciu służby wojskowej odwołujący powrócił do pracy do w/w Fabryki i od dnia 24 października 1977 r. do dnia 30 lipca 1979r. odwołujący pracował tam jako kierowca samochodu ciężarowego marki (...), o dopuszczalnym ciężarze całkowitym 5,5 tony. Był to ciągnik siodłowy z naczepą, do transportu mebli (meblowóz). Odwołujący przewoził nim meble i materiały stolarskie w miejsce wskazane w liście przewozowym. Transport odbywał się z zakładu do sklepów na terenie całego kraju. Nie zajmował się załadunkiem i wyładunkiem czy naprawami. Pracował w ten sposób ciągle i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym okresie do transportu mebli używano kilku samochodów marki S. i J., obsługiwanych przez kilku kierowców.

Mając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy stwierdził, iż odwołanie M. K. było zasadne, tym samym Sąd Okręgowy uznał, biorąc pod uwagę zaliczony przez organ rentowy okres, że odwołujący udowodnił, że pracę w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat.

Organ rentowy uznał na udowodniony okres pracy odwołującego na stanowiskach pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat, 5 miesięcy i 9 dni, na który składają się okresy: od dnia 1 listopada 1979r. do dnia 30 czerwca 1985r., od 1 sierpnia 1985r. do dnia 30 sierpnia 1985r., od dnia 1 października 1985r. do dnia 31 lipca 1986r., od dnia 1 października 1991r. do dnia 28 maja 1995r., od dnia 25 września 1995r. do dnia 30 czerwca 1996r., od 1 października 1996r. do 30 maja 1997r. i od dnia 1 października 1997r. do 31 grudnia 1998r., na (...) na stanowisku palacz kotłowy.

Sąd Okręgowy uznał z kolei, że odwołujący w szczególnych warunkach pracował także w okresie od dnia 6 września 1974 r. do dnia 27 października 1975 r. i od dnia 16 października 1977 r. do dnia 30 lipca 1979 r. w (...) w P. Zakładzie (...) w T. (wcześniej: (...) Fabryki (...), (...) Fabryki (...), (...) Fabryki (...)) w charakterze traktorzysty i kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony, wykonywał on bowiem prace wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), w wykazie A, Dziale VIII pkt 2, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz dziale VIII, poz. 3 wykazu A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia, tj. prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Sąd Okręgowy uznał także za zasadne zaliczenie odwołującemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i art. 108 ust. 1 obowiązującej od 29 listopada 1967 roku ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z § 5 ust. 1 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin okresu służby wojskowej od dnia 27 października 1975r. do dnia 15 października 1977r.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477^{((14))} § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 wyroku i przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia (...r., tj. od dnia ukończenia (...) roku życia.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt.2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 roku, nr 163, pozycja 1349 ze zmianami).

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w P..

Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 2004r o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. nr 153 poz.1227 ze zm.) w związku z § 1,2,3,4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, polegającego na przyjęciu przez Sąd I instancji, iż okres zasadniczej służby wojskowej trwającej od 27.10.1975r. do 15.10.1977r. odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach, zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik po odbyciu służby w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia;

-błędne zastosowanie w sprawie art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej - obowiązującym do dnia 31.12.1974r, skoro odwołujący odbywał służbę wojskową w latach 1975-1977.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że bez zaliczenia okresu służby wojskowej odwołujący nie legitymuje się wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w okresie czynnej służby wojskowej pracownik jest żołnierzem nie świadczącym żadnej pracy na rzecz pracodawcy. Zaliczając okres służby wojskowej do ogólnego stażu pracy w warunkach szczególnych, Sąd Okręgowy, w ocenie organu rentowego, powołał się na przepis nieobowiązujący w czasie odbywania przez odwołującego służby wojskowej, tj. art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej obowiązującym do dnia 31.12.21974 r. Również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16.10.2013 r., sygn. akt II UZP 6/13, wskazał, że do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, zalicza się czas zasadniczej służby wojskowej, na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31.12.1974 r., skoro więc odwołujący odbywał służbę wojskową w okresie od 1975 r. – 1977 r., powyższe uregulowanie prawne nie znajduje zastosowania w przedmiotowej sprawie.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji, pozwany wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania.

W odpowiedzi na powyższą apelację pełnomocnik M. K. w jego imieniu, wniósł o jej oddalenie i o zasądzenie na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227; dalej ustawa emerytalna, ustawa o emeryturach i rentach z FUS), ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym od wieku emerytalnego określonego w art. 27 pkt 1 ustawy. Warunki emerytalne dla tych osób (wiek, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na jakich osobom wykonującym określone prace przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury), a także dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej) nie są określone w ustawie. Ustala się je na podstawie przepisów dotychczasowych, na co wskazuje wprost art. 32 ust. 4 ustawy, który sankcjonuje nie tylko obowiązywanie rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, ale i przepisów wcześniejszych, stosownie do czasu, w którym był realizowany stan faktyczny pociągający za sobą dany skutek prawny.

Szczegółowe warunki przyznania prawa do wcześniejszej emerytury określa zatem rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.; dalej rozporządzenie, lub rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983r.)

W myśl § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z kolei § 4 rozporządzenia wskazuje, że pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia (zgodnie z § 3 cyt. rozporządzenia - 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Natomiast w myśl ust. 2 cytowanego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostawało to, że M. K. posiada wymagany przepisami dwudziestopięcioletni okres składkowy i nieskładkowy, ukończył wiek (...) lat (na dzień (...)) oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy okres zasadniczej służby wojskowej odbytej przez odwołującego w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach, zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Apelujący organ rentowy nie kwestionował natomiast tego, że Sąd Okręgowy zaliczył odwołującemu do ogólnego stażu pracy w warunkach szczególnych ustalonego przez organ rentowy, dodatkowe dwa okresy, tj.: okres pracy w latach od 6 listopada 1974 r. do 27 października 1975 r. (okres pracy w Zakładzie (...) przy Fabrykach (...) w O. z siedzibą w T. na stanowisku kierowcy ciągnika – traktorzysty) oraz okres pracy od 24 października 1977 r. do 30 lipca 1979 r. (okres pracy w Zakładzie (...) przy Fabrykach (...) w O. z siedzibą w T. na stanowisku kierowca (...), o dopuszczalnym ciężarze całkowitym 5,5 tony).

Zważyć należy, że w związku z rozbieżnym orzecznictwem co do kwestii związanej z możliwością zaliczania okresu służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach, Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r., sygn. II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939), przesądził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym

obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Istota podjętej uchwały sprowadza się do przyjęcia zasady, że pracownikowi, który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia również w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. W świetle uchwały powołane wyżej regulacje ustanawiały fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w okresie pełnienia tej służby.

Oznacza to, iż zaliczenie okresu służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach możliwe jest w takiej sytuacji, kiedy pracownik wykonujący pracę w szczególnych warunkach, powołany jest do służby wojskowej i następnie po zwolnieniu z tej służby zgłasza się do pracy w przepisany terminie.

W orzecznictwie ugruntowany jest także pogląd, że dla kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej, jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby. Zwrócił na to uwagę między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 marca 2010 r. (I UK 333/09, niepublikowanym). Jeżeli bowiem spełnione zostały przesłanki zaliczenia do okresu zatrudnienia okresu zasadniczej służby wojskowej, według obowiązujących w okresie tej służby przepisów, to były żołnierz nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji z powodu zmiany przepisów regulujących nabycie prawa do emerytury (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r. sygn. akt I UK 136/09, LEX nr 564766, OSP 2011/1/6).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że Sąd I instancji wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji, wydał trafne rozstrzygnięcie, albowiem znalazło ono uzasadnienie w całokształcie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów. Wprawdzie, jak słusznie wskazał organ rentowy, Sąd Okręgowy powołał się na brzmienie przepisu art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, które nie obowiązywało już w okresie odbywania przez odwołującego służby wojskowej, to jednak zmiana brzmienia treści art. 108 ust. 1 tejże ustawy, która nastąpiła od dnia 1 stycznia 1975 r., w porównaniu do treści tego przepisu obowiązującego do dnia 31 grudnia 1974 r., była zmianą o charakterze stylistycznym i nie zniósła ona możliwości zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny wskazuje - biorąc pod uwagę okres odbywania przez odwołującego służby wojskowej, tj. od 27.10.1975 r. do 15.10.1977 r., - że w przedmiotowej sprawie zastosowanie wciąż znajdzie ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (jednolity tekst Dz. U. z 2004r., Nr 241, poz. 2416 ze zm.) tyle, że w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1.06.1975 r. do 05.08.1979 r. (vide: Dz.U.1967.44.220) w związku z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968, nr 44 poz. 318), wydanego na podstawie art. 108 ust. 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 108 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Paragraf 5 przywołanego rozporządzenia stanowi z kolei, że żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1.06.1975 r. do 05.08.1979 r. (Dz.U.1967.44.220).

Zgodnie z art. 106 ust. 1 cytowanej ustawy, zakład pracy, który zatrudnił pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, jest obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszerzegowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia. Niezachowanie tego terminu powoduje wygaśnięcie stosunku pracy, chyba, że niezachowanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od pracownika.

Wskazane wyżej przepisy w powiązaniu z § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stanowiącym, że przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach uwzględnia się również okresy takiej pracy, wykonywanej przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, oraz że prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 13, poz. 86 ze zm.), uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, stanowią - według utrwalonego jak wskazano powyżej poglądu - podstawę wliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do uprawnień wynikających z systemu zabezpieczenia społecznego, w tym do uprawnień emerytalnych przewidzianych w art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (vide także orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012 r. sygn. akt I CK 399/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., w sprawie I UK 203/10, gdzie Sąd Najwyższy, powołuje się na wyrok z dnia 9 marca 2010 r., w sprawie I UK 333/09 i z dnia 6 kwietnia 2006 r., w sprawie III UK 5/06).

Przepisy te nie budzą żadnych wątpliwości co do ich właściwej interpretacji i orzeczenie Sądu Okręgowego w zakresie potraktowania okresu zasadniczej służby wojskowej, jako równorzędnego z okresem zatrudnienia w zakresie wynikających uprawnień, jest prawidłowe.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że w przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że odwołujący przed rozpoczęciem zasadniczej służby wojskowej pracował na stanowisku kierowcy ciągnika, a zatem wykonywał pracę wymienioną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w wykazie A, Dział VIII, poz. 3, tj. prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych. Następnie odwołujący został powołany do służby wojskowej, z której został zwolniony w dniu 15 października 1977 r. Jak wynika z karty obiegowej zmiany, znajdującej się w aktach osobowych M. K., odwołujący w dniu 24 października 1977 r. ponownie rozpoczął pracę u tego samego pracodawcy, co oznacza, że zgłosił się do niego przed upływem 30 - stu dni od zwolnienia ze służby wojskowej. Odwołujący wprawdzie nie został zatrudniony na to samo stanowisko, jednak powierzone mu obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego również zaliczane są do prac w szczególnych warunkach, albowiem to stanowisko pracy wskazane jest w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w wykazie A, Dział VIII, poz. 2, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny stwierdza, iż wprawdzie Sąd Okręgowy zacytował treść przepisu nieobowiązującego w dacie odbywania przez odwołującego służby wojskowej, to jednak prawidłowo uznał, iż M. K. może skorzystać z możliwości, którą daje powyższa regulacja (w brzmieniu zacytowanym przez Sąd Apelacyjny), bowiem podlega jej tylko taka osoba, która przerywa pracę w szczególnych warunkach, aby rozpocząć odbywanie służby wojskowej, a następnie po jej zakończeniu wraca do tego samego zakładu pracy (w ustawowo przewidzianym terminie) i wykonuje taką samą pracę lub podobną, jak przed rozpoczęciem służby wojskowej. Służba wojskowa musi więc, tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, przerywać pracownikowi ciągłość pracy w warunkach szczególnych u pracodawcy, u którego był zatrudniony zarówno przed jak i po zakończeniu odbywania służby wojskowej.

W świetle uzasadnienia apelacji, Sąd Apelacyjny wskazuje, że podniesiony zarzut obraży art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, organ rentowy oparł na niewłaściwym rozumieniu sensu uchwały z dnia 16 października 2013 r. sygn. II UZP 6/13, jakoby dotyczyć miała ona jedynie służby wojskowej odbytej w okresie do 31 grudnia 1974 r. Analiza uzasadnienia Sądu Najwyższego, zawierającego historyczną analizę poglądów doktryny i orzecznictwa w zakresie zaliczenia służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach, prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż brzmienie uchwały odniesiono - co zrozumiałe

- do stanu faktycznego konkretnej sprawy, w której uchwała ta zapadła i dla której miarodajny był stan prawny podany w tekście uchwały (stan faktyczny sprawy, na bazie której Sąd Najwyższy podjął tę uchwałę, dotyczy okresu 1971-1973). Z uzasadnienia uchwały Sąd Najwyższy wynika jednak pogląd, iż podobnie winny być traktowani wszyscy inni pracownicy pracujący w szczególnych warunkach, których powołano do służby wojskowej i do której po odbyciu tej służby powrócili, pracując dalej w szczególnych warunkach. Istotnym jest tylko, aby powrócili oni tej pracy na zasadach i w terminie określonym w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, według brzmienia tej ustawy właściwego dla tego zdarzenia. Zatem, jeżeli wnioskodawca zakończył służbę w dniu 15 października 1977r., to obowiązywał go stosownie do ówczesnego brzmienia art. 106 ust. 1 ustawy – 30-dniowy termin do zgłoszenia powrotu dotychczasowemu pracodawcy w celu zatrudnienia i termin niewątpliwie został w przedmiotowej sprawie zachowany (odwołujący powrócił do pracy w dniu 24 października 1977 r.).

Ubocznie Sąd Apelacyjny stwierdza, że ustawa o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej była wielokrotnie nowelizowana, zmianie ulegała numeracja poszczególnych jednostek redakcyjnych, a także brzmienie niektórych przepisów. Uregulowania art. 108 tej ustawy (ust. 1) obowiązujące w spornym w sprawie okresie, dotyczące wliczania pracownikowi zasadniczej służby wojskowej do wszelkich uprawnień, w razie podjęcia zatrudnienia w zakreślonym terminie w tym samym zakładzie pracy, co przed powołaniem do tej służby, przeniesione zostały od 6 sierpnia 1979 r. do art. 120 ustawy (ust. 1 i 3), który był podstawą dalszego wliczania okresu odbywana zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy a dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz.U. Nr 180, poz. 1496), który nadał nową treść m.in. art. 120 ust. 3 ustawy (por. uzasadnienie powołanej wyżej uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny nie stwierdza również zarzucanego w apelacji naruszenia przepisu art. 184 w zw. § 1,2,3,4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepisy te znajdują zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym i na ich podstawie słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że M. K. spełnił wymagane przesłanki do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Wprawdzie służba wojskowa z samej swojej istoty nie jest okresem zatrudnienia, albowiem żołnierz nie świadczy dla pracodawcy swoich pracowniczych obowiązków, to jednakże sytuacja odwołującego ma charakter wyjątkowy, albowiem jak już wskazano powyżej, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przyjmuje się, że okres zasadniczej służby wojskowej traktuje się – przy spełnieniu warunków, o których powyżej – jak okres pracy na takich samych zasadach jak przed powołaniem do służby.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, że apelacja organu rentowego jest bezzasadna i w związku z tym podlega ona oddaleniu, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w sentencji niniejszego wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 2 wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. z 2002 r., poz. 490).

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Marta Sawińska	SSA Jolanta Cierpiął
-------------------------------------	--------------------	----------------------